Shree Warana Vibhag Shikshan Mandal's

WARANA UNIVERSITY,

WARANANAGAR

(A State Public University established under Section 3 (6) of MPUA, 2016)

।। विद्या सर्वस्य भूषणम् ।।

Warana University

Established: 2025

STRUCTURE & Syllabus For

Bachelor of Arts-B.A. in Marathi

UNDER

Faculty of Humanities

B. A. Part -I (Semester- I and II)

(As Per National Education Policy – 2020)

With Effect From Academic Year 2025-26 Onwards

INDEX

Sr. No.	Content	Page No
1	PREAMBLE	03
2	PROGRAMME LEARNING OUT COMES (PO)	03
3	DURATION	04
4	ELIGIBILITY FOR ADMISSION	04
5	MEDIUM OF INSTRUCTION	04
6	EXAMINATION PATTERN	04
7	MEME GUIDELINES	05
8	GENERAL GUIDELINES FOR SUBJECT SELECTION	06
9	STRUCUTRE OF PROGRAMME	07
10	BASKE OF SUBJECTS	08
11	DETERMINATION OF CGPA, GRADING ANDDECLARATIONOF RESULTS	08
12	NATURE OF QUESTION PAPER AND SCHEME OF MARKING	08 & 09
12	SYLLABUS	10-27

Abbreviations:

POs	Program Outcomes
PSOs	Program Specific Outcomes
COs	Course Outcomes
DSC	Discipline Specific Core
DSE	Discipline Specific Elective
GE	Generic Elective
OE	Open Elective
VSC	Vocational Skill Course
SEC	Skill Enhancement Course
IKS	Indian Knowledge System
AEC	Ability Enhancement Course
VEC	Value Education Course
OJT	On Job Training (Internship)
FP	Field project
CEP	Community engagement project
CC	Co-curricular Courses
RM	Research Methodology
RP	Research Project
MJ	Major Course
MN	Minor Course

1. PREAMBLE : (प्रस्तावना)

भाषा-साहित्याचे अध्ययन हे पायाभूत घटक आहे. पदवी पातळीवरील विद्यार्थ्यांना वाङ्मयविद्येचे ज्ञान देणे तसेच भाषिक कौशल्यांमध्ये पारंगत करणे हे भाषा-साहित्य अध्ययन अध्यापनाचा महत्त्वाचा उद्देश आहे. मराठी भाषा ही जगातील एक महत्त्वाची भाषा आहे. आठ शतकाहून अधिक काळची समृद्ध वाङ्मयीन परंपरा मराठीस लाभली आहे. त्यामुळे मराठी भाषा व वाङ्मयीन परंपरेचे ज्ञान देणे तसेच आधुनिक काळात उपयोजित भाषिक कौशल्यांचा झालेला विस्तार लक्षात घेता रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रमांची अमंलबजावणी करुन विद्यार्थ्यांमधील भाषिक क्षमतांचा विकास करणे हे भाषासाहित्य अभ्यासाचे उद्दिष्ट आहे. स्वरूपाचे ज्ञान देणे स्थानिक इतिहास, संस्कृती, वाड्मयाचे मराठी भाषेतून जतन संवर्धन करणे व त्याची व्यावहारिक उपयोगिता लक्षात आणून देणे हाही या अभ्यासाचा उद्देश आहे. या अभ्यासक्रमाच्या अध्ययनातून जागतिकीकरणाच्या व आधुनिक ज्ञानविस्ताराच्या काळात भाषिक कौशल्यांचा समर्थ आविष्कार व उपयोजन करणारा आणि सर्जनशील साहित्यनिर्मिती करणार सजग विद्यार्थी घडविण्याचा प्रयत्न आहे.

2. PROGRAMME LEARNING OUT COMES (PO)

या PROGRAMME च्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना :

१. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार पदवी पातळीवरील भाषा व साहित्याचा अभ्यास होईल. .

२. भाषा व साहित्याचे सैद्धांतिक व उपयोजित ज्ञान होईल

३. मराठी भाषा व वाड्मय परंपरेचे आकलन होईल.

४. आंतरविद्याशास्त्रीय अभ्यासदृष्टी व विश्लेषण क्षमता प्राप्त होईल.

५. भाषा व वाङ्मय अभ्यासातून भारतीय ज्ञानपरंपरा व मूल्यांचे अकलन होईल.

६. भाषिक कौशल्ये व त्यांचे उपयोजन करण्याची क्षमता प्राप्त होईल.

७. वाङ्मयीन अभिरूचीचे संवर्धन होईल.

3. कालावधी (DURATION)

The Bachelor of Arts in Marathi Programme shall be A FULLTIME COURSE OF 3/4 YEARS -6/8 SEMESTERS DURATION with 22 Credits per Semester. (Total Credits = 132/176)

4. प्रवेश पात्रता (ELIGIBILITY FOR ADMISSION)

The candidate who has qualified SENIOR SECONDARY SCHOOL EXAMINATION (10+2) OR EQUIVALENT from are cognized board / institute is eligible for admission for this Course The criteria for admission is as per the rules and regulations set from time to time by concerned departments, HEIs, University, government and other relevant statutory authorities.

5. माध्यम (MEDIUM OF INSTRUCTION)

अध्ययन,अध्यापन व मूल्यमापनाचे माध्यम मराठी आहे

6. परीक्षा पद्धती (EXAMINATION PATTERN)

The pattern of examination will be Semester End Examination with Internal Assessment /Evaluation.

NOTE: Separate passing is mandatory for both, Semester End Examination and Internal Evaluation/Assessment.

7. MEME Instructions:

In alignment with the National Education Policy (NEP) 2020, the Bachelor of Science (B.Sc.) program adopts the Multiple Entry and Multiple Exit (ME-ME) framework. This flexible structure is designed to provide students with academic mobility, skill development, and lifelong learning opportunities. Through ME-ME framework, the program enables students to enter and exit at different stages with appropriate certifications. Information regarding different entry and exit options available to students and respective mandatory number of credits to be earned by the students are provided in the table below.

Year	Stage of exit	Type of Award	Mandatory Credits to be earned	Minimum credits to be earned
1	After successful completion of One Year	Undergraduate Certificate in Science	44	40
2	After successful completion of Two Year	Undergraduate Diploma in Science	88	80
3	After successful completion of Three Year	Bachelor of Science Degree	132	120

Re-entry provision: Students leaving after a undergraduate certificate or undergraduate diploma may re-enter the program within 5 years by earning required credits through Academic Bank of Credits.

8. General Guidelines for the selection of subjects

1. In first year, student has to choose three DSC subjects from the basket for faculty of Humanities. (Semester wise baskets are below the structure of programme)

2. At the start of second year, out of these 3 DSC subjects, he/she has to opt one subject as Major subject and one as Minor subject. The remaining DSC subject will be dropped.

3. Student cannot select a subject as major or minor other than the subjects taken in first year.

4. OE is to be chosen compulsorily from faculty other than that of the major. (B. A. students needs to select OE from faculty of Science and Technology or Commerce and management)

5. SEC is to be selected from the basket of Skill courses approved by the university.

6. IKS (Generic) will be provided by the university separately.

7. C-C, Co-Curricular Activities will be listed by university and communicated separately.

8. CEP- Guidelines for Community Engagement Programmers are provided each BoS.

9. VEC- The functioning of Value Education Course is organized by university.

9. STRUCTURE OF PROGRAMME:

Credit Distribution Structure for B.A.I with Multiple Entry and Exit Options.

COURSE CATEGORY	ABBREVIATION (Only 2 Letters)	DESCRIPTION	Sem. I Credit	Sem. II Credit
DSC	DSC(DS)	Discipline Specific Course *(Any Three from Basket)	4 x 3 = 12	4 x 3 = 12
OE	OE(OE)	Open Elective Course * (Any One from Basket)	2 x 1 = 02	2 x 1 = 02
SEC	SEC(SE)	Skill Enhancement Course * (Any One from Basket)	2 x 1 = 02	2 x 1 = 02
AEC/IKS/VEC	AEC(AE)	Ability Enhancement Course	2 x 1 = 02	2 x 1 = 02
	IKS(IK)	Indian Knowledge System (Generic)	2x1=02	-----
	VEC(VE)	Value Education Course	-----	2x1=02
CC/CEP	CC(CC)	Co-curricular Course	2x1=02	-----
	CEP(CE)	Community Engagement Project * (Any One from Basket)	-----	2 x 1 = 02
			22	**22**
			Total- 44	

B. A. I - SUBJECT BASKET

*** DSC – Semester I**

Sr. No	Subject	DSC	Hours	Credits
1	Marathi	रुजुवात : भाग–१ व मराठी व्याकरण	4	4
2	Hindi	आधुनिक हिंदी साहित्य - I	4	4
3	English	Introduction to English Literature (Short Story) and Language (Word Classes) – I P – 01	4	4
4	Economics	Indian Economy-I	4	4
5	History	Rise and Growth of Maratha Swarajya (1600-1680)	4	4
6	Sociology	Introduction to Sociology	4	4
7	Political Science	Indian Constitution	4	4
8	Psychology	Psychology for Friendship and Love - P-01	4	4
9	Geography	Physical Geography	4	4

*** DSC – Semester II**

Sr. No	Subject	DSC	Hours	Credits
1	Marathi	रुजुवात: भाग – 2 व मराठी व्याकरण	4	4
2	Hindi	आधुनिक हिंदी साहित्य- II	4	4
3	English	Introduction to English Literature (Poetry) and Language (Morphology) – II P – 02	4	4
4	Economics	Indian Economy–II	4	4
5	History	Legacy of Chhatrapati Shivaji Maharaj (1630-1707)	4	4
6	Sociology	Changing Nature of Social Institutions	4	4
7	Political Science	Indian Government	4	4
8	Psychology	Health Psychology-P- 02	4	4
9	Geography	Human Geography	4	4

**** OE- Semester I**

Sr. No	Subject	OE	Hours	Credits
1	Marathi	मराठी भाषेचे अंतरंग	2	2
2	Hindi	प्रयोजनमूलक हिंदी और कविताएं	2	2
3	English	Basic English Usage	2	2
4	Economics	Economics of Indian Agriculture	2	2
5	History	Maratha Forts	2	2
6	Sociology	Sociology of Youth - I	2	2
7	Political Science	Introduction To Public Administration	2	2
8	Psychology	Psychological First Aid	2	2

** OE- Semester II

Sr. No	Subject	OE	Hours	Credits
1	Marathi	साहित्याची रूपे	2	2
2	Hindi	प्रयोजनमूलक हिंदी और कहानियाँ	2	2
3	English	Improving Reading Comprehension in English (02)	2	2
4	Economics	Indian Economic Problems	2	2
5	History	Study of Select Forts	2	2
6	Sociology	Sociology of Youth - II	2	2
7	Political Science	Personnel Administration	2	2
8	Psychology	Build Good and Break Bad Habits	2	2

*** SEC- Semester I

Sr. No	Subject	SEC	Hours	Credits
1	Marathi	व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये (भाग-१)	2	2
2	Hindi	पत्रकारिता	2	2
3	English	Conversational Skills In English	2	2
4	Economics	Finance and Banking I-01	2	2
5	History	Historical Tourism	2	2
6	Sociology	Introduction to Social Audit - I	2	2
7	Political Science	Rural Local Self Government	2	2
8	Psychology	(Interpersonal Skills) -01	2	2
9	Geography	Fundamental of Tourism	2	2

*** SEC- Semester II

Sr. No	Subject	SEC	Hours	Credits
1	Marathi	व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये (भाग-२)	2	2
2	Hindi	समाचार लेखन	2	2
3	English	Developing Writing Skills in English	2	2
4	Economics	Entrepreneurial Economics	2	2
5	History	Management of Historical Tours	2	2
6	Sociology	Introduction to Social Audit - II	2	2
7	Political Science	Urban Local Self Government	2	2
8	Psychology	Emotional Intelligence Skills -02	2	2
9	Geography	Components of Tourism	2	2

****** CEP- Semester II**

Sr. No	Subject	CEP	Hours	Credits
1	Marathi	समाजभान	2	2
2	Hindi	--	-	-
3	English	--	-	-
4	Economics	Social Problems and Programs	2	2
5	History	Preservation of Local History	2	2
6	Sociology	Women And Health	2	2
7	Political Science	Election and Administrative Process: A field Study	2	2
8	Psychology	Community Mental Health	2	2
9	Geography	Acquisition of Social Data	2	2

8. Course Code Table Marathi

A - I) B.A. – I : SEMESTER - I

COURSE CATEGORY		COURSE NAME	COURSE CODE	CREDITS
DSC	DS - I	रुजुवात भाग-१ व मराठी व्याकरण	**2502UAMRMJ101**	4
OE	OE - I	मराठी भाषेचे अंतरंग	**2502UAMROE101**	2
SEC	SE - I	व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये भाग-१	**2502UAMRSE101**	2
			Total	**08**

A -2) B.A. – I: SEMESTER - II

COURSE CATEGORY		COURSE NAME	COURSE CODE	CREDITS
DSC	DS-II	रुजुवात भाग-१ व मराठी व्याकरण	2502UAMRMJ201	4
OE	OE-II	साहित्याची रूपे	2502UAMROE201	2
SEC	SE – II	व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये भाग-२	2502UAMRSE201	2
CEP	CE	समाजभान	2502UAMRCE201	2
			Total	**10**

11. **Determination of CGPA, Grading and Declaration of result**

University has adopted 10-point Grading System as follows:

i) If the total marks of the course are 100 and passing criteria is 40%, then use the following Table 1 for the conversion.

ii) If total marks of any of the course are 50 and passing criterion is 40%, then marks obtained are converted to marks out of 100 as below and then grade points are computed using Marks out of 100 as per Table 2.

$$Marks\ out\ of\ 100 = \frac{Marks\ obtained\ by\ student\ in\ that\ course}{Total\ marks\ of\ that\ course} \text{ X } 100$$

Table 1: Conversion of Marks out of 100 to grade point.

Sr. No.	Marks Range out of 100	Grade point	Letter grade
1	80 – 100	10	O: Outstanding
2	70 – 79	9	A+: Excellent
3	60 – 69	8	A: Very Good
4	55 – 59	7	B+: Good
5	50 – 54	6	B: Above Average
6	45 – 49	5	C: Average
7	40 – 44	4	P: Pass
8	0 – 39	0	F: Fail
9	Absent	0	Ab: Absent

Table 2: Conversion of Marks out of 50 to grade point

Sr. No.	Marks Range out of 50	Grade point	Letter grade
1	40 – 50	10	O: Outstanding
2	35 – 39	9	A+: Excellent
3	30 – 34	8	A: Very Good
4	28 – 29	7	B+: Good
5	25 – 27	6	B: Above Average
6	23 – 24	5	C: Average
7	20 – 22	4	P: Pass
8	0 – 19	0	F: Fail
9	Absent	0	Ab: Absent

1. Semester Grade Point Average **(SGPA)**

$$\text{SGPA} = \frac{\sum \text{(Course credits} \times \text{Grade points obtained) of a semester}}{\sum \text{(Course credits) of respective semester}}$$

2. Cumulative Grade Point Average (CGPA)

$$\text{CGPA} = \frac{\sum \text{(Total credits of a semester} \times \text{SGPA of respective semester) of all semesters}}{\sum \text{(Total course credits) of all semesters}}$$

10. Nature of Question Paper and Scheme of Marking

1. नमुना प्रश्नपत्रिका व गुण विभागणी

०४ श्रेयांक ६० : ४०

०२ श्रेयांक ३० : २ ०

अ) एकूण गुण ६०- श्रेयांक -४ (FOR FOUR CREDITS: Total Marks: 60 (Written)

प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न	१० प्रश्न	प्रत्येकी १ गुण	१० X १	गुण - १०
प्रश्न २	टीपा लिहा	सहा पैकी चार	प्रत्येकी ५ गुण	५ X ४	गुण - २०
प्रश्न ३	लघुत्तरी प्रश्न	सहा पैकी चार	प्रत्येकी ५ गुण	५ X ४	गुण - २०
प्रश्न ४	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	दोन पैकी एक	प्रत्येकी १० गुण	१० X १	गुण - १०

- **अंतर्गत मूल्यमापन (INTERNAL ASSESSMENT) : गुण – ४०**

१	Home Assignment	गुण - १०
२	Class Assignment	गुण - १०
३	Quiz	गुण - १०
४	Mid-Term Test	गुण - १०

ब) एकूण गुण ३० – श्रेयांक २ (FOR TWO CREDITS) : Total Marks:30 (Written)

प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न	०५ प्रश्न	प्रत्येकी १ गुण	५ X १	गुण - ०५
प्रश्न २	टीपा लिहा	चार पैकी दोन	प्रत्येकी ५ गुण	५ X२	गुण - १०
प्रश्न ३	लघुत्तरी प्रश्न	चार पैकी दोन	प्रत्येकी ५ गुण	५ X२	गुण - १०
प्रश्न ४	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	दोन पैकी एक	प्रत्येकी ०५ गुण	०५ X १	गुण - ०५

- **अंतर्गत मूल्यमापन (INTERNAL ASSESSMENT) : गुण – २०**

१	Home Assignment	गुण - ०५
२	Class Assignment	गुण - ०५
३	Quiz	गुण - ०५
४	Mid-Term Test	गुण - ०५

Note: Question Paper should cover all the units in the syllabus.

2. Duration of Examination:

1	Duration of Examination	60 marks	2 Hours
2	Duration of Examination	30 marks	1 Hours

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR

B.A.- I मराठी Semester – I

DSC I, रुजुवात भाग – १ आणि मराठी व्याकरण

Faculty	**Humanities**
Program	B. A.
Course	B.A. I
Semester	I
Course Category	Major M.
Course Name	रुजुवात भाग – १ आणि मराठी व्याकरण
Course Number	DSC-1
Course Code	2502UAMRMJ101
Course Credit	4
Marks	Semester End Exam- 60 Internal Assessment - 40, Total Marks-100
Teaching Hours	60 Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना,

१. मराठी वाङ्मयीन परंपरा, साहित्यप्रवाह आणि साहित्यकृतींचा परिचय होईल.

२. मराठी साहित्यातील विविध रचनाबंधांचा परिचय होईल.

३. साहित्याचे आकलन, विश्लेषण आणि अभिरूचीची दृष्टी विकसित होईल.

४. साहित्याच्या अध्ययनातून जीवनाच्या प्रेरणा कळतील आणि जीवनाचे आकलन समृद्ध होईल.

५.स्थळवर्णन, व्यक्तिचित्रणे यामधून माणूस आणि भवताल यांच्या परस्परसंबंधाचे आकलन होईल.

६. इतिहास, समाज, संस्कृती आणि पर्यावरण संवर्धनाचे डोळस भान येईल.

७. मराठीतील समृद्ध काव्यपरंपरेचा परिचय होईल.

८. लेखनाचे विविध आकृतिबंध अभ्यासून लेखन कौशल्ये विकसित होतील.

९. व्याकरणाच्या माध्यमातून भाषेच्या अंगभूत नियम व्यवस्थेची ओळख होईल.

विभाग- १ Module - I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

गद्य : १ (ललित गद्य)

१. चिपळूणच्या छावणीला पत्र: छत्रपती शिवाजी महाराज

२. जुन्या महाराष्ट्रातील गावरहाटी: पां. चि. पाटील

३. हुजूरपागा : जनाक्का शिंदे

४. जिवंत मराठी: वि.द. घाटे

विभाग - २ Module- II : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

गद्य : २ (कथा व ललित)

१. मीटिंग: शंकर पाटील

२. सांज : सखा कलाल

३. देवराष्ट्र : यशवंतराव चव्हाण

४. जंगलाचं देणं : मारुती चितमपल्ली

विभाग- ३ Module- III : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

पद्य : ३ (कविता)

१. संत ज्ञानेश्वर	: १. पैल तो गे काऊ कोकताहे	२. रुणुझुणु रुणुझुणु रे भ्रमरा
२. सावित्रीबाई फुले	: १. तयास मानव म्हणावे का?	२. राणी छत्रपती ताराबाई
३. बहिणाबाई चौधरी	: १. मन २. अरे संसार संसार	
४. भालचंद्र नेमाडे	: १. रांगोळ्या २. आजी	

विभाग- ४ Module- IV : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

व्याकरण : ४ (मराठी व्याकरण - स्पर्धा परीक्षा)

१. शुद्धलेखनविषयक नियम : मराठी साहित्य महामंडळ पुरस्कृत शुद्धलेखननियम

२. शब्दांच्या जाती : विकारी आणि अविकारी

३. वाक्यविचार : वाक्यप्रकार , वाक्यपृथक्करण , वाक्यपरिवर्तन

४. उतारा आकलन : उताऱ्यावर पाच प्रश्न विचारले जातील

टीप : विभाग -४ (मराठी व्याकरण – स्पर्धा परीक्षा) यावर वस्तूनिष्ठ प्रश्न विचारले जाणार नाहीत.

साधनग्रंथ :

१. घाटे, वि. द. (१९७३): विचारविलसिते, मौज प्रकाशन, मुंबई,

२. चितमपल्ली, मारुती (१९८५) : जंगलाचं देणं, साहित्य प्रसार केंद्र, नागपूर,

३. चौधरी, बहिणाबाई(२००४) : बहिणाईची गाणी, सुचित्रा प्रकाशन, मुंबई,

४. पाटील दि. बा. (२०२२) : वाल्या, ललित पब्लिकेशन्स, मुंबई, द्वितीयआवृत्ती

५. नेमाडे, भालचंद्र (२०२३) : देखणी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, (सातवे पुनर्मुद्रण)

६. पवार, सुधाकर (१९७८) : मराठेशाहीतील पत्ररूप गद्य (१६५०-१७५०) शिवाजी विद्यापीठ,कोल्हापूर

७. वाळंबेमो. रा. : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन , नितीन प्रकाशन , नवी आवृत्ती

८. पाटील, पां. चि(१९६४) : माझ्या आठवणी, मौज प्रकाशन, मुंबई,

९. माळी, मा. गो. व इतर (संपा) (२०११): सावित्रीबाई फुले समग्र वाङ्मय, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई

१०. श्रीज्ञानेश्वरी, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.

संदर्भ ग्रंथ :

१. कदम, निळकंठ (संपा) देखणीसंबंधी, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.

२. कोत्तापल्ले, नागनाथ : नवकथाकर शंकर पाटील, सुविद्या प्रकाशन, पुणे. घाटे, वि. द (१९६१) : दिवस असे होते, मौज प्रकाशन, मुंबई.

३. जोशी, सुधा(२०००): कथा: संकल्पना आणि समीक्षा, मौज प्रकाशन, मुंबई.

४. पुजारी, सुहास : मारूती चित्तमपल्ली व्यक्ती आणि सृष्टी, साहित्य प्रसार केंद्र, नागपूर.

५. हातकणंगलेकर, म. द(१९८६) : मराठी कथा: रूप आणि परिसर, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR

B.A.-I मराठी Semester – I

OE-I, मराठी भाषेचे अंतरंग

Faculty	Humanities
Program	B.Sc.
Course	B.Sc. I
Semester	I
Course Category	Open Elective Course (OE-1)
Course Name	मराठी भाषेचे अंतरंग
Course Number	OE-1
Course Code	2502UAMROE101
Course Credit	2
Marks	Semester End Exam- 30 Internal Assessment - 20, Total Marks-50
Teaching Hours	30 (Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना

१. भाषाविषयक अभिरुची निर्माण होईल.

२. भाषेचा इतिहास भूगोल आणि परंपरांचा परिचय होईल.

३. मराठी भाषेतील विविध लेखन प्रकारांचा परिचय होईल.

४. भाषा वापराच्या आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या व तंत्रज्ञान आधारित साहित्यलेखनाचे कौशल्य अवगत होईल.

विभाग- १ Module- I : **तासिका १५,**

श्रेयांक – ०१

भाषा, समाज आणि संस्कृती

१. भाषा म्हणजे काय ? - गणेश देवी.

२. भाषा आणि संस्कृती ना.गो. कालेलकर.

३. भाषा अभिवृद्धीची सामाजिक दृष्टी श्री. म. माटे.

४. भाषेतून दिसणारी स्त्री आशा मुंडले.

विभाग २ Module- II : **तासिका १५,**

श्रेयांक – ०१

भाषानुभव

१. सोनियाचा दिवस - दिनेश माहुलकर.

२. राजकारणी लोकांची भाषा ग. प्र. प्रधान.

३. भाषा आणि तंत्रज्ञान - विवेक सावंत.

४. देह बोली- अंजली पेंडसे.

साधन ग्रंथ

१. कालेलकर, ना. गो.(२०००) : भाषा इतिहास आणि भूगोल, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई.

२. देवी, गणेश(२०२३): साधना, बालकुमार विशेषांक, सप्टें ऑक्टो.

३. माहुलकर, दिनेश(२०००) : भाषेचे आणि भाषाभ्यासाचे विकसन- वृद्धि, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई.

४. मुंडले, आशा (१९८४) : भाषेतून दिसणारी स्त्री, साधना, १५ ऑगस्ट.

५. माटे, श्री. म. (१९४३): भाषा अभिवृद्धीची सामाजिक दृष्टी, साहित्यधारा.

६. प्रधान, ग. प्र (१९८५) : राजकारणातील भाषा, भाषा आणि जीवन, उन्हाळा.

७. पेंडसे, अंजली देह बोली, नीलकंठ प्रकाशन, पुणे.

८. सावंत, विवेक (२०२२) : मराठी भाषेच्या संवर्धनासाठी माहिती तंत्रविज्ञान, शिंदे रणधीर, (संपा) साहित्य, संस्कृती आणि भूमिका, (कौतिकराव ठाले पाटील गौरव ग्रंथ), शब्द पब्लिकेशन, मुंबई.

संदर्भ ग्रंथ

१. काळे, कल्याण (संपा.) निवडक भाषा आणि जीवन.

२. कुलकर्णी, म. बा: शब्द चर्चा, मेहता पब्लिशिंग हाउस, पुणे.

३. गवळी, अनिल मराठी भाषा आज आणि उद्या- दर्या प्रकाशन, पुणे.

४. पुंडे, द. दि (२००४) : भयंकर सुंदर मराठी भाषा मजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई.

५. प्रधान, ग. प्र (२०१६): राजकीय व्यक्तिमत्वे आणि त्यांची भाषा साधना प्रकाशन, पुणे, जुलै.

६. भाषा आणि जीवन - मराठी अभ्यास परिषद, पुणे.

७. शेकडे, वसंत व इतर (संपा.) (२०१०) : वैचारिक गद्य शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR

B.A.-I मराठी Semester – I

SEC- I, व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये (भाग-१)

Faculty	Humanities
Program	B.A.
Course	B.A. I
Semester	I
Course Category	Skill Enhancement Course (SEC)
Course Name	व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये (भाग-१)
Course Number	SEC-1
Course Code	2502UAMRSE101
Course Credit	2
Marks	Semester End Exam- 30 Internal Assessment - 20, Total Marks-50
Teaching Hours	30 (Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes:
या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना,

१. व्यक्तिमत्त्वाची संकल्पना, व्याप्ती आणि विकास यांचे आकलन होईल.

२. व्यक्तिमत्त्व विकासासाठीची कौशल्ये विकसित होतील.

३. वक्तृत्व व वादविवाद कौशल्यावर प्रभुत्व संपादन होईल.

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

विभाग १. व्यक्तिमत्त्व विकास संकल्पना व स्वरूप.

१. व्यक्तिमत्त्व विकास - संकल्पन

२. व्यक्तिमत्त्व विकासासाठीचे घटक

३. Swot विश्लेषण आणि ध्येय निश्चिती

४. व्यक्तिमत्त्व विकास व भाषा

५. व्यक्तिमत्त्व विकास व देहबोली

विभाग- २ Module- II : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

विभाग २. श्रवण आणि वक्तृत्व कौशल्य

१. भाषा, भाषिक कौशल्याचे प्रकार
२. श्रवण कौशल्य श्रवणाचे स्वरूप, श्रवणाचे फायदे, श्रवणप्रक्रियेत अडथळा आणणारे घटक, श्रवण कौशल्य विकसित करण्यासाठी उपाय, ई-डिजिटल माध्यमांवरील श्रवण उदा. ऑडिओ बुक स्टोरी टेल, कुकु एफएम इत्यादी ॲप
३. वक्तृत्व कौशल्य- स्वरूप, वक्तृत्वाची वैशिष्ट्ये, वक्तृत्वासाठी आवश्यक घटक, भाषण व व्याख्यान यामधील फरक,वक्तृत्वाची पूर्वतयारी- विषयाची निवड, व्यासंग, मुद्देसूद मांडणी वक्तृत्वाची भाषा, देहबोली इ.
४. वादविवाद कौशल्य वादविवादाची संकल्पना, वादविवादासाठी विषयाची निवड,वादविवादाची पद्धती, विषयाच्या दोन्ही बाजूंची जाण तार्किक मांडणी, खंडण-मंडण, प्रभावी सादरीकरण इत्यादी.
५. प्रात्यक्षिक कार्य

संदर्भग्रंथ

१. काळे, कल्याण, पुंडे द. दि. (२००७) : व्यावहारिक मराठी, निराली प्रकाशन, पुणे.
२. कुलकर्णी, य. प्र. व इतर (१९८४) :व्यावहारिक मराठी पाठ्यपुस्तक, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.
३. गडकरी, श्रीनिवास: चांगले सूत्रसंचालन कसे करावे, दिलीपराज प्रकाशन, प्रा.लि. पुणे.
४. गवस, राजन, शिंदे अरुण, पाटील, गोमटेश(२०१२):भाषिक सर्जन आणि उपयोजन, दर्या प्रकाशन,पुणे.
५. गोविलकर, लीला, पाटणकर जयश्री (२००४): व्यावहारिक मराठी, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
६. ठाकरे, केशव, सिताराम वक्तृत्व कला आणि साधना.
७. थोरात, संजय: वक्तृत्व, प्रतिभा बुक, इस्लापूर.
८. देसाई, रवींद्र: प्रभावी भाषणकला, प्रफुल्लता प्रकाशन, पुणे.
९. नसिराबादकर, ल. रा (२०२३) :व्यवहारिक मराठी, भाषाविकास संशोधन संस्था, कोल्हापूर.

१०. पाटील, आनंद (१९६९) : सर्जनशील लेखन, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.

११. पानसे, मु. ग. (सं.): भाषाः अंतः सूत्र आणि व्यवहार, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे.

१२. पेंडसे, अंजली(२०२४) : देहबोली, नीलकंठ प्रकाशन, पुणे,

१३. भुकेले, शिवाजीराव: बिनधास्त बोला, मुक्ता पब्लिशिंग हाऊस, कोल्हापूर

१४. भोसले, शिवाजीराव वैखरी, अक्षरब्रह्म प्रकाशन, पुणे

१५. भोसले, शिवाजीराव (२००३) : कथा वत्कृत्वाची, अक्षरब्रह्म, पुणे,

१६. मिरजकर, श्यामसुंदर(२०१३) : सूत्रसंचालन एक प्रयत्नसाध्य कला, नाग नालंदा प्रकाशन, इस्लामपूर.

१७. लागू, श्रीराम : वाचिक अभिनय, राजहंस प्रकाशन, पुणे.

१८. सेन, अमर्त्य (२००८): बाद संवादप्रिय भारतीय, साठे शारदा (अनु.) पेंग्विन बुक्स इंडिया.

१९. हवालदार, मोहन (२०२१) : ओरावेब (वक्तृत्व ते वेबीनार), ॲक्युरेट फिचर्स, कोल्हापूर,.

1 **ऑनलाईन कोर्स -** स्वयम पोर्टलवरील (Swayam.gov.in) खालीलपैकी कोणताही एक ऑनलाईन कोर्स विद्यार्थी SEC अंतर्गत करू शकतात.

Speaking Effectively Course
https://onlinecourses.nptel.ac.in/noc24 hs09/preview

2 Intellectual Property Course
https://onlinecourses.nptel.ac.in/noc24_hs38/preview

3 Elements Of Literature and Creative Communication
https://onlinecourses.nptel.ac.in/noc24_hs05/preview

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR
B.A.-I मराठी Semester – II
DSC- II, रुजुवात भाग – २ आणि मराठी व्याकरण

Faculty	Humanities
Program	B. A.
Course	B.A. I
Semester	II
Course Category	Major M.
Course Name	रुजुवात भाग – २ आणि मराठी व्याकरण
Course Number	DSC-2
Course Code	2502UAMRMJ201
Course Credit	4
Marks	Semester End Exam- 60 Internal Assessment - 40,Total Marks-100
Teaching Hours	60 (Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्याध्यर्थ्यांना,

१. मराठी वाङ्मयीन परंपरा, साहित्यप्रवाह आणि साहित्यकृतींचा परिचय होईल.
२. मराठी साहित्यातील विविध रचनाबंधांचा परिचय होईल.
३. साहित्याचे आकलन, विश्लेषण आणि अभिरुचीची दृष्टी प्राप्त होईल.
४. साहित्याच्या अध्ययनातून जीवनाच्या प्रेरणा कळतील आणि जीवनाचे आकलन समृद्ध होईल.
५. स्थळवर्णन, व्यक्तिचित्रणे यांमधून माणूस आणि भवताल यांच्या परस्परसंबंधाचे आकलन होईल.
६. इतिहास, संस्कृती, समाज आणि पर्यावरण यांचे संवर्धनाचे डोळस भान येईल.
७. मराठीतील समृद्ध काव्यपरंपरेचा परिचय होईल.

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

गद्य : १ (ललित गद्य)

१. शिवाजी महाराजांचे राज्य धर्मनिरपेक्ष होते : आप्पासाहेब पवार

२. राजाराम महाराजांचा जिंजी प्रवास: महेश तेंडूलकर

३. ग्रामीण खाद्यसंस्कृती: शाहू पाटोळे

४. आपण पृथ्वीचा अंश आहोत: चिफ सिएटल

विभाग- २ Module- II : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

गद्य : २ (कथा व ललित)

१. राधी : जी. ए. कुलकर्णी

२. मरण स्वस्त होत आहे : बाबूराव बागूल

३. शब्दभक्तियोग: शिवाजीराव भोसले

४. बैल : जयंत पवार

विभाग- ३ Module- III : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

पद्य : ३ (कविता)

१. संत तुकाराम - १. ओलें मूळ भेदी २. कन्या सासुऱ्यासि जाये

२. रामजोशी - १. सुंदरा मनामध्ये भरली २. मठाची उठाठेव का तरी ?

३. नामदेव ढसाळ - १. सुगी २. हिंस्त्र श्वापद

४. भुजंग मेश्राम - १. यूनोत पाणी २. माणसाबद्दल

विभाग- ४ Module- IV : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

व्याकरण : ४ (मराठी व्याकरण - स्पर्धा परीक्षा)

१. प्रयोग विचार : कर्तरी , कर्मणी व भावे

२. समास विचार : अव्ययीभाव , तत्पुरुष, द्वंद्व आणि बहुव्रीही

३. शब्द विचार : तत्सम, तद्भव व देशी

४. शुद्धलेखन उतारा : (दिलेल्या उता-यातील दहा शब्द शुद्ध करून पुन्हा लिहा)

टीप : विभाग -४ (मराठी व्याकरण – स्पर्धा परीक्षा) यावर वस्तूनिष्ठ प्रश्न विचारले जाणार नाहीत.

साधनग्रंथ :

१. अदवंत, म. ना (२००५) :पैजण, साहित्य प्रसार केंद्र, नागपूर.
२. चीफ, सिएटल, (२०१७) :अमरपत्र (आम्ही पृथ्वीचा अंश आहोत), (अनु.) भागवत, शोभा, कजा कजा मरु प्रकाशन, पुणे.
३. ढसाळ, नामदेव समग्र नामदेव ढसाळ, शेख, मलिका, (संपा.), म.रा. साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
४. तेंडूलकर, महेश(२०१३) : किल्ले जिंजी, स्नेहल प्रकाशन, पुणे.
५. पवार, आप्पासाहेब (१९७४ : दिशा आणि ध्यास, डॉ. आप्पासाहेब पवार गौरव समिती, कोल्हापूर,)
६. पवार, जयंत (२०२०) : लेखकाचा मृत्यू आणि इतर गोष्टी, लोकवाङ्‌मय गृह मुंबई.
७. पाटणकर, भारत, पाटणकर, प्राची (२०२२) :झपाटलेले सहजीवन परंपरा मोडणारी परंपरा, आर्ष पब्लिकेशन्स, पुणे.
८. पाटील, सत्यजित(२०२२) : कुब्र, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर,
९. पाटोळे, शाहू (२०१८) : अन्न हे अपूर्णब्रह्म, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे,
१०. भोसले, शिवाजीराव(२००३) : कथा वक्तृत्वाची, अक्षरब्रह्म प्रकाशन, पुणे,
११. मेश्राम, भुजंग(२०१८) : अभूज माड, लोकवाड्मय गृह मुंबई,
१२. www.shridharambhore.blogpost.com
१३. कथारंग : शिवाजी विद्यापीठ, प्रकाशन
१४. वाळंबे मो. रा. : सुगम मराठी व्याकरण व लेखन , नितीन प्रकाशन , नवी आवृत्ती

संदर्भग्रंथ :

१. इंगोले, कृष्णा माणदेश(२०२३) : स्वरूप आणि विकास, शब्दशिवार प्रकाशन, मंगळवेढा.
२. इंगोले, कृष्णा(२०२२) : माणदेश साहित्य, शब्दशिवार प्रकाशन, मंगळवेढा.
३. तळाशीकर, मारूतीराव (संपा) (२०१९) : तुकारामबावांच्या गाथेचे निरूपण, भाग १ व २, संत तुकाराम अध्यासन, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
४. धोंड, म. वा (२००२): महाटी लावणी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई,
५. पाटील, एकनाथ (२०२३) : 'गेल ऑम्बेट नावाची झुंजार बाई', अरिष्टकाळाचे भयसूचन, ललित पब्लिकेशन, मुंबई,
६. मिरजकर, शामसुंदर (संपा) (२०२३): कविता-रूपबंध आणि आशयद्रव्य, नाग नालंदा प्रकाशन इस्लामपूर.
७. भवरे, महेंद्र (२०१८) दलित कवितेचे अर्धशतक मराठी दलित कवितेचा इतिहास, प्रारंभ ते २०१०, महाराष्ट्र राज्य साहित्यआणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
८. शेख, मल्लिका अमर (२०१७) : समग्र नामदेव ढसाळ, भाग-१ भाग-२, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR
B.A.-I मराठी Semester – II
OE- II, Open Elective Course

Faculty	Humanities
Program	B.Sc.
Course	B.Sc. I
Semester	II
Course Category	Open Elective Course (OE-2)
Course Name	साहित्याची रूपे
Course Number	OE-2
Course Code	2502UAMROE201
Course Credit	2
Marks	Semester End Exam- 30 Internal Assessment - 20, Total Marks-50
Teaching Hours	30 (Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes
या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना

१. मराठी भाषेतील प्राचीन व आधुनिक मराठी साहित्यरचनांचा परिचय करून देणे.

२. मराठीतील विविध साहित्य प्रकारांच्या परिचय घडवून देणे.

३. साहित्यलेखन आणि वाचनाविषयी विद्यार्थ्यांमध्ये अभिरुची निर्माण करणे.

४. आधुनिक तंत्रज्ञान आणि त्याच्या साहाय्याने निर्माण झालेल्या साहित्य रचनाप्रकारांचा परिचय करून देणे.

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१
विभाग १. साहित्य रूपे

१. निवडक गाथा गाधासप्तशती

अ) शतक ३ गाथा क्र. ४. आरसा, क्र. १७. सन्मित्र, क्र. ३० चारुदत्त, क्र. ३५ विष व अमृत, क्र. ५३ मुदग.

आ) शतक ४ गाथा क्र. १२ गंधोदक, क्र. ३६ पहारा, क्र. ८९ सत्पुरुष लक्षण, क्र. ८७ पृथ्वीप्रदक्षिणा, क्र. ९४ अप्रार

इ) शतक गाथा क्र. ६ बळीबंध, क्र. १९ बोराचा गुच्छ, क्र. २१ निवृत्ती, क्र. ३१ उन्मूलन, क्र. ३२ कोणासाठी

२. दोन लीळा - १. लोणार कुंडी राजेया दरिसन... २. महादाइसा निरए निरुपण...- म्हाइंभट

३. शाहू महाराजांच्या शिक्षणविषयक चळवळी-आण्णासाहेब लडे

४. स्मशानातील सोनं-अण्णा भाऊ साठे

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

विभाग २. साहित्य रूपे

१. शोध ईशान्य भारताचा - राजा शिरगुप्पे (रिपोर्ताज)
२. रस्त्याचं ऋण- समीर गायकवाड (ब्लॉग लेखन)
३. मन संसारी लागत न्हाई - शर्मिष्ठा भोसले (अनुभवकथन)
४. भेटत गेलेले गांधीजी - अनिल अवचट (व्यक्तिचित्र)

साधन ग्रंथ

१. अवचट, अनिल : शिकविले ज्यांनी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई
२. गायकवाड, समीर(दि. १५ डिसेंबर, २०१८) : रस्त्याचं ऋण, लोकसत्ता,
३. जोगळेकर, सदाशिव. (संपा.) (१९५६) : हाल सातवाहनाची गाथा सप्तशती, प्रसाद प्रकाशन, पुणे,
४. डांगळे, अर्जुन व इतर (संपा) (२०२३) : अण्णा भाऊ साठे, निवडक अण्णा भाऊ साठे, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
५. भोसले, शर्मिष्ठा (२०१८): 'रिंगण'- संत गोरा कुंभार विशेषांक, आषाढी, जुलै,
६. लड्डे, अण्णा साहेब : श्रीमत छत्रपती शाहू महाराज यांचे चरित्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
७. शिरगुप्पे, राजा (२०१२): शोधयात्रा ईशान्य भारताची, साधना प्रकाशन, पुणे,

संदर्भ ग्रंथ

१. अवचट, अनिल: स्वतः विषयी, मॅजेस्टिक प्रकाशन, पुणे.

२. अवचट, अनिल : निवडक अनिल अवचट, मॅजेस्टिक प्रकाशन, पुणे.

३. कोलते, वि. भि: महानुभाव तत्त्वज्ञान, राऊळ प्रकाशन, छ. संभाजीनगर, ४. गवळी, अनिल : मराठी भाषा आज आणि उद्या, दर्या प्रकाशन, पुणे.

४. गायकवाड, समीर (२०२२): झांबळ, मनोविकास प्रकाशन, पुणे,

५. गायकवाड, समीर(२०२२) : खुलूस, रोहन प्रकाशन, पुणे,

६. पवार, जयसिंगराव (संपा) राजर्षी शाहू स्मारक ग्रंथ, महाराष्ट्र इतिहास प्रबोधिनी, कोल्हापूर,

७. पाटील, पद्मा: दिवाण बहादूर अण्णा साहेब लठ्ठे, श्रमिक प्रतिष्ठान, कोल्हापूर,

८. रेवडकर, ऐश्वर्या (२०२१): विजापूर डायरी, साधना प्रकाशन, पुणे,

९. शिंदे, रणधीर (संपा) (२०१०) : अण्णा भाऊ साठे साहित्य समीक्षा, श्रमिक प्रतिष्ठान, कोल्हापूर,

१०. शिरगुप्पे, राजा : न पेटलेले दिवे, साधना प्रकाशन, पुणे.

११. शिरगुप्पे, राजा : शोधयात्रा ग्रामीण महाराष्ट्राची, साधना प्रकाशन, पुणे.

१२. शेख, यास्मिन (२०२४): मराठी शब्द लेखनकोश, हार्मिस प्रकाशन, पुणे.

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR
B.A.-I मराठी Semester – II
SEC- II, Skill Enhancement Course (SEC)

Faculty	Humanities
Program	B.A.
Course	B.A. I
Semester	II
Course Category	Skill Enhancement Course (SEC)
Course Name	व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषिक कौशल्ये (भाग-२)
Course Number	SEC-II
Course Code	2502UAMRSE101
Course Credit	2
Marks	Semester End Exam- 30 Internal Assessment - 20, Total Marks-50
Teaching Hours	30 Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना,

१. वाचन कौशल्यावर प्रभुत्व संपादन होईल.

२. व्यावहारिक, वैचारिक व सर्जनशील लेखनाचे कौशल्य अवगत होईल.

३. भाषिक कौशल्यांचा व भाषिक सर्जनशीलतेचा विकास होईल.

४. भाषिक कौशल्यांचा माध्यमातून व्यक्तिमत्त्व विकास होईल,

५. रोजगाराच्या नव्या संधी प्राप्त होतील.

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

विभाग १. वाचन कौशल्य

१. वाचन कौशल्य - स्वरूप, वाचनप्रक्रियेचे टप्पे, वाचनाचे महत्त्व, वाचनाचे प्रकार, वाचनदोष व त्यांचे निराकरण, आकतर

२. अभिवाचन कौशल्य

३. स्टोरी टेलिंग

४. प्रात्यक्षिक कार्य

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

१. लेखन कौशल्य - स्वरूप, लेखन कौशल्य विकासाचे घटक

२. लेखनाचे विविध प्रकार व्यावहारिक लेखन वैचारिक लेखन, सर्जनशील लेखन (स्वरूप व पद्धती)

३. समाजमाध्यमांसाठी लेखन ब्लॉग लेखन

४. इलेक्टॉनिक माध्यमांवरील लेखनाची नवी क्षेत्रे व स्वरूप

५. प्रात्यक्षिक कार्य

संदर्भग्रंथ :

१. काळे, कल्याण, पुंडे द. दि. (२००७): व्यावहारिक मराठी, निराली प्रकाशन, पुणे.

२. कुलकर्णी, य. प्र. व इतर(१९८४): व्यावहारिक मराठी पाठ्यपुस्तक, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.

३. गडकरी, श्रीनिवास चांगले सूत्रसंचालन कसे करावे, दिलीपराज प्रकाशन, प्रा. लि. पुणे.

४. गवस, राजन, शिंदे अरुण, पाटील, गोमटेश (२०१२) :भाषिक सर्जन आणि उपयोजन, दर्या प्रकाशन, पुणे.

५. गोविलकर, लीला, पाटणकर जयश्री(२००४): व्यावहारिक मराठी, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.

६. ठाकरे, केशव, सिताराम वक्तृत्व कला आणि साधना.

७. थोरात, संजय वक्तृत्व, प्रतिभा बुक, इस्लापूर

८. देसाई, रवींद्र प्रभावी भाषणकला, प्रफुल्लता प्रकाशन, पुणे

९. नसिराबादकर, ल. रा (२०२३) : व्यावहारिक मराठी, भाषाविकास संशोधन संस्था, कोल्हापूर,

१०. पाटील, आनंद सर्जनशील लेखन, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे

११. पानसे, मु. ग. (सं.) (१९६९): भाषाः अंतःसूत्र आणि व्यवहार, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे,

१२. पेंडसे, अंजली(२०२४) : देहबोली, नीलकंठ प्रकाशन, पुणे,

१३. भुकेले, शिवाजीराव: बिनधास्त बोला, मुक्ता पब्लिशिंग हाऊस, कोल्हापूर

१४. भोसले, शिवाजीराव : वैखरी, अक्षरब्रह्म प्रकाशन, पुणे

१५. भोसले, शिवाजीराव २००३ : कथा वत्कृत्वाची, अक्षरब्रह्म, पुणे,

१६. मिरजकर, श्यामसुंदर(२०१३) : सूत्रसंचालन एक प्रयत्नसाध्य कला, नाग नालंदा प्रकाशन, इस्लामपूर.

१७. लागू, श्रीराम : वाचिक अभिनय, राजहंस प्रकाशन, पुणे.

१८. हवालदार, मोहन (२०२१) : ओरावेब (वक्तृत्व ते वेबीनार), अॅक्युरेट फिचर्स, कोल्हापूर, •

ऑनलाईन कोर्सेस -स्वयम पोर्टलवरील (Swayam.gov.in) खालील पैकी कोणताही एक ऑनलाईन कोर्स विद्यार्थी SEC अंतर्गत करू शकतात.

१९. Speaking Effectively Coursehttpsonlinecourses.nptel.ac.in noc24 hs09/preview

२०. Intellectual Property Coursehttps://onlinecourses.nptel.ac.in/noc24_hs38/preview

२१. Elements Of Literature and Creative Communication https://onlinecourses.nptel.ac.in/noc24 hs05/preview

WARNANA UNIVERSITY, WARANANAGAR
B.A.-I मराठी Semester – II

CEP- समाजभान

Faculty	Humanities
Program	B.A.
Course	B.A. I
Semester	II
Course Category	Community Engagement Project (CEP)
Course Name	समाजभान
Course Number	CEP
Course Code	2502UAMRCE**2**01
Course Credit	2
Marks	Semester End Exam- 30 Internal Assessment – 20 Total Marks-50
Teaching Hours	30 (Per Cerdit-15 Teaching Hours)

Course Learning Outcomes:

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना

१. सामाजिक जाणिवा व सामाजिक उत्तरदायित्व निर्माण होईल.

२. लोकसमूहांमधील सहभाग वाढेल.

३. लोकसमूहाच्या सामाजिक, भाषिक, वाड्मयीन, सांस्कृतिक क्षेत्रांचे संवर्धन करण्यासाठी प्रयत्न करतील.

४. समाजाच्या भाषिक, वाङ्मयीन, सांस्कृतिक प्रश्नांचे आकलन करून ते सोडविण्याचे प्रयत्न करतील.

५. संपादित ज्ञानाचे व्यावहारिक- सामाजिक उपयोजन करण्याची क्षमता व कौशल्य निर्माण होईल.

६. स्थानिक समाजजीवन, संस्कृती, भाषा, बोली, मौखिक व वाड्मयीन परंपरांची माहिती होईल.

७. स्थानिक समाजाविषयीची बांधिलकी व विकासातील भागिदारीचा कृतिशील दृष्टिकोन तयार होईल,

८. स्थानिक ज्ञान, परंपरा, मूल्ये व शहाणपण यांचे अध्ययन होईल.

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

विभाग १. समूह सहभाग (Community Engagement), संकल्पना व स्वरूप.

१. समूह सहभाग (Community Engagement), सामाजिक उत्तरदायित्व (Social Responsibility) संकल्पना, स्वरूप गरज व महत्त्व.

२. समूह सहभाग व सामाजिक उत्तरदायित्वाची क्षेत्रे व विद्यार्थ्यांची भूमिका

३. स्थानिक भाषा, बोली, लोकसमूहांचे भाषिक प्रश्न, वाङ्मयीन परंपरा, सांस्कृतिक परंपरा इ. अभ्यासाचे स्वरूप

४. भाषिक, वाङ्मयीन, सांस्कृतिक पर्यावरणाचे जतन, संवर्धन करण्याचे उपक्रम व त्यामधीलभागिदारीचे स्वरूप.

५. अहवाल लेखन व सादरीकरण करण्याची पद्धती.

विभाग- १ Module- I : तासिका १५, श्रेयांक – ०१

विभाग २. समूह सहभाग व सामाजिक उत्तरदायित्व क्षेत्रकार्य (Field Work)

१. स्थानिक वाङ्मयीन व सांस्कृतिक इतिहासाचे लेखन (लोक, लोकपरंपरा, मौखिक व लिखित वाङ्मयीन परंपरा, लोकविद्या, लोकसंस्कृती, वाङ्मयीन संस्कृती इ.)

२. सामाजिक, सांस्कृतिक उपक्रमांचे आयोजन/सहभाग.

३. साहित्य संमेलन, कवी संमेलन, नाट्यसंमेलन, नाट्यप्रयोग, व्याख्यानमाला, पथनाट्ये, वादविवाद, वक्तृत्व, कथाकथ काव्यवाचन, सूत्रसंचालन इ. भाषिक, साहित्यिक, सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन / सहभाग.

४. भाषा व साहित्यविषयक अभिरूची वृद्धिंगत होण्यासाठी वाचनकट्टा, पुस्तकवाचन व त्यावरील चर्चा,ग्रंथ परीक्षण, नाटक-चित्रपट परीक्षण, चर्चात्मक कार्यक्रम, वाचक लेखक मेळावे, लेखकभेटी, संग्रहालये, ग्रंथालये, पुराभिलेखागार यांना भेटी, ग्रंथप्रदर्शने, कला प्रदर्शन वगैरेचे आयोजन त्यामध्ये सहभाग.

५. वाङ्मयीन, सांस्कृतिक, सामाजिक वारशाचे जतन, संवर्धन करण्यामध्ये सक्रिय सहभाग त्यासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन,

६. प्रादेशिक बोलीभाषांचे, सामाजिक, सांस्कृतिक परंपरांचे अध्ययन, दस्तऐवजीकरण,

७. भाषा, साहित्य, संस्कृती याचे जतन व संवर्धन करणाऱ्या व्यक्ती, संस्था यांचा अभ्यास व त्यांमध्ये सहभाग.

८. महापुरुषांच्या जयंती, स्मृतिदिन, राष्ट्रीय सण, उत्सव राष्ट्रीय कार्यक्रम इ. मध्ये सक्रीय सहभाग.

९. भाषिक, वाड्मयीन, सांस्कृतिक प्रश्न, समस्यांचा अभ्यास व त्यांच्या सोडवणूकीत सहभाग.

१०. वरील उपक्रमाव्यतिरिक्त भाषा, साहित्य, संस्कृतीविषयक अन्य उपक्रमांचे आयोजन / त्यामध्ये सहभाग वरील उपक्रमापैकी किमान पाच किंवा पाचपेक्षा अधिक उपक्रमामध्ये कृतिशील सहभाग व त्याचा अहवाल सादर करणे अपेक्षित आहे.

मूल्यमापन- ३० गुणक्षेत्रीय कार्य व अहवाल लेखन मौखिक परीक्षा- २० गुण एकूण - ५० गुण

टीप- सदर कोर्ससाठी शिक्षक व विद्यार्थ्यांनी प्रस्तुत अभ्यासक्रमातील B) Template for field Project आणि C) Template for Internship मधील मार्गदर्शक सूचनांचा यथोचित वापर करावा.

ANNEXURE – 1

अध्ययन व मूल्यमापनपद्धती (SCHEME OF TEACHING AND EXAMINATION)

B.A. Programme Structure for Level 4.5 of B.A.-I-Semester-I											
Teaching Scheme						**Examination Scheme**					
Sr. No.	**Theory (TH)**				**Practical**	**Semester-end Examination (SEE)**			**Internal Assessment (IA)**		
	Course Type	**No. of Lectures**	**Hours**	**Credits**	---	**Paper Hours**	**Max**	**Min**	**Internal**	**Max**	**Min**
1.	**DSC–I**	**4**	**4**	**4**		**3**	60	**24**		**40**	16
2.	**DSC–I**	**4**	**4**	**4**		**3**	60	**24**		**40**	16
3.	**DSC–I**	**4**	**4**	**4**		**2**	60	**24**		**40**	16
4.	**OE-I**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**		**20**	**08**
5.	**SEC -I**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**	**Assignment**	**20**	**08**
6.	**AEC -I**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**		**20**	**08**
7.	**IKS (Generic)**	**2**	**2**	**2**	**If applicable**	**2**	30	**12**		**20**	**08**
8.	**CC**	**2**	**2**	**2**		**2 Viva**	30	**12**	Only Internal		
Total		**22**	**22**	**22**		**---**	330	**---**		**220**	**---**
										SEE + IA =330**+220=550**	

B.A. Programme Structure for Level 4.5 of B.A.-I–Semester- II											
Teaching Scheme						**Examination Scheme**					
Sr. No.	**Theory (TH)**				**Practical**	**Semester-end Examination (SEE)**			**Internal Assessment (IA)**		
	Course Type	**No. of Lectures**	**Hours**	**Credits**	**---**	**Paper Hours**	**Max**	**Min**	**Internal**	**Max**	**Min**
1.	**DSC–II**	**4**	**4**	**4**	**If applicable**	**3**	60	**24**	**1.Home Assignment 2. Class Assignment 3. Quiz 4. Mid-Term Test**	**40**	16
2.	**DSC–II**	**4**	**4**	**4**		**3**	60	**24**		**40**	16
3.	**DSC–II**	**4**	**4**	**4**		**2**	60	**24**		**40**	16
4.	**OE -II**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**		**20**	**08**
5.	**SEC -II**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**		**20**	**08**
6.	**AEC-II**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**		**20**	**08**
7.	**VEC**	**2**	**2**	**2**		**2**	30	**12**		**20**	**08**
8.	**CEP**	**2**	**2**	**2**		**2 Viva**	30	**12**	**Concurrent Fieldwork**	**20**	**08**
Total		**22**	**22**	**22**		**---**	330	**---**		**220**	**---**
										SEE + IA =330+220=550	

(Annexure-II)

WARANA CLUSTER UNIVERSITY

NEP-2020 (2.0): Credit Framework for UG (BA) Programmes under Faculty of HUMANITIES

SEM (Level)	COURSES			OE	VSC/ SEC	AEC/ VEC / IKS	OJT/FP/CEP / CC/RP	Total Credits	Degree/Cum. Cr. MEME
	Course-1	Course-2	Course-3						
SEM I (4.5)	DSC-I (4)	DSC-I (4)	DSC-I (4)	OE-1 (2)	VSC/SEC-I (2)	AEC - ENG - I (2) IKS Generic (2)	CC (2)	22	UG Certificates 44
SEM II (4.5)	DSC-II (4)	DSC-II (4)	DSC-II (4)	OE-2 (2)	VSC/SEC-II (2)	AEC – ENG – II (2)	CC (2)	22	
Credits	4+4=8	4+4=8	4+4=8	2+2=4	2+2=4	4+4=8	2+2=4	44	Exit Option: 4 credit Skill/NSQF/Internship
	MAJOR		MINOR						
	MAJOR	ELECTIVE							
SEM III (5.0)	MAJOR -III (4) MAJOR –IV (4)	-	MINOR- (4)	OE-3 (2)	VSC- I (2) SEC III (02)	AEC - ENG - III (2) IKS Specific (2)	-	22	UG Diploma 88
SEM IV (5.0)	MAJOR -V (4) MAJOR -VI (4)	-	MINOR- (4)	OE-4 (2)	VSC- II (2) SEC IV (02)	AEC - ENG - IV (2) VEC - EVS (2)	-	22	
Credits	8+8=16		4+4=8	2+2=4	4+4=8	4+4=8	-	44	Exit Option: 4 credit Skill/NSQF/Internship
SEM V (5.5)	MAJOR -VII (4) MAJOR -VIII (4) MAJOR -IX (2)	MAJOR-EL-1 (4)	MINOR- (4)	OE-5 (2)	-	-	FP – (02)	22	UGDegree 132
SEM VI (5.5)	MAJOR -X (4) MAJOR –XI (4) MAJOR –XII (2)	MAJOR-EL-1I (4)	MINOR- (4)	-	-	-	OJT - (04)	22	
Credits	10+10=20	4+4=08	4+4=08	2+0=2	-	-	2+4=6	44	
Total Credits	8+16+20+8+8		8+8+8	4+4+2	4+8	8+8	4+6		
	60		24	10	12	16	10	132	
SEM VII (6.0)	MAJOR -XIII (4) MAJOR -XIV (4) MAJOR -XV (4) MAJOR -XVI (2)	MAJOR -El-3 (4)	RM-I (4)	-	-	-	-	22	Four Year UG Honours Degree

SEM VIII (6.0)	MAJOR -XVII (4) MAJOR -XVIII (4) MAJOR -XIX (4) MAJOR -XX (2)	MAJOR-El-4 (4)	-	-	-	-	**OJT (04)**	**22**	**176**
Credits	**14+14=28**	**4+4=08**	**4+0=4**	**-**	**-**	**-**	**0+4=4**	**44**	
Total Credits	**60+28+8**								
	96		**28**	**10**	**12**	**16**	**14**	**176**	
SEM VII (6.0)	MAJOR -XXI (4) MAJOR -XXII (4) MAJOR -XXIII (2)	MAJOR -El-3 (4)	RM-I (4)	-	-	-	**RP- (4)**	**22**	**Four Year UG Honours With Research Degree 176**
SEM VIII (6.0)	MAJOR -XXIV (4) MAJOR –XVX (4) MAJOR -XXVI (2)	MAJOR-El-4 (4)	-	-	-	-	**RP- (8)**	**22**	
Credits	**10+10=20**	**4+4=08**	**4+0=04**	**-**	**-**	**-**	**4+8=12**	**44**	
	60+20+8								
Total Credits	**88**		**28**	**10**	**12**	**16**	**22**	**176**	

- **Note:**
  - University may decide to offer maximum of three subjects (Courses) in the first year. The student may select one subject out of combination of three subjects (Courses), (which a student has chosen in the first year) as a **MAJOR** subject (Course) and one subject (Course) as **MINOR** Subject in the second year. Thereby it is inferred that the remaining third subject (Course) shall stand discontinued.
  - **DSC: Discipline Specific Course**
  - **MAJOR:** Mandatory /Elective
  - **MINOR:** Course may be from different disciplines of same faculty of DSC Major
  - **OE (Open Elective):** Elective courses/**Open Elective to be chosen compulsorily from faculty other than that of the Major.**
  - **VSC/ SEC: Vocational Skill Courses (MAJOR related)/ Skill Enhancement Courses**
  - **AEC/ VEC / IKS:** Ability Enhancement Courses (English, Modern Indian Language)/Value Education Courses (Sem. II - Democracy, Elections & Indian Constitution, (DEC) Sem. IV – Environmental Studies (EVS)/ Indian Knowledge System (Generic & Specific))
  - **OJT/FP/RP/CEP/CC:** On-Job Training (Internship/Apprenticeship) / Field Project (Major related)/ Research Projects (Major related) Community Engagement **(Major related)**/ **Co-Curricular courses(CC)** such as Health & Wellness, Yoga Education, Sport, and Fitness, Cultural activities, NSS/NCC and Fine /applied/visual/performing Arts / Vivek Vahini etc.